

Πώς ο Ζόραν Μαμντάνι νίκησε ένα σάπιο κατεστημένο

Η εντυπωσιακή νίκη του Μαμντάνι στις δημαρχιακές εκλογές της Νέας Υόρκης έχει προκαλέσει ηλεκτροσόκ στην Αριστερά σε ολόκληρη τη χώρα — και δικαίως. Όμως τι σημαίνει πραγματικά αυτή η νίκη για τους σοσιαλιστές;

Πάντα υπάρχει ο πειρασμός να ερμηνεύουμε τα εκλογικά αποτελέσματα με ιδεολογικούς όρους, σαν να είναι δημοψηφίσματα για το πού πάει το έθνος ή για τη νομιμοποίηση μιας ιδεολογίας. Θυμόμαστε όλοι, λιγότερο από έναν χρόνο πριν, όταν η [ήττα](#) της Καμάλα Χάρις ερμηνεύτηκε ως σημάδι ότι η Αμερική στρεφόταν όλο και πιο δεξιά· και οι παλαιότεροι θα θυμούνται όταν ο Έρικ Άνταμς παρουσιαζόταν ως το [μέλλον των Δημοκρατικών](#), με τη σκληρή του στάση απέναντι στο έγκλημα. (Τώρα τα ίδια [λέγονται για τον Ζόραν](#).)

Όμως οι εκλογές δεν είναι ποτέ καθαρά ιδεολογικά δημοψηφίσματα. Κρίνονται σε μεγάλο βαθμό από τα πρόσωπα που κατεβαίνουν — τις ικανότητές τους, τα λάθη τους, τη συγκυρία. Αν ο Μαμντάνι δεν είχε εκλεγεί στη Βουλή της Πολιτείας το 2020, δεν θα είχε καν τη δυνατότητα να θέσει υποψηφιότητα. Αν ο Άνταμς δεν ήταν διαβόητα διεφθαρμένος, ίσως να είχε ξανακερδίσει άνετα, χωρίς κανείς σοβαρός αντίπαλος να εμφανιστεί απέναντί του. Δεν υπήρχε καμία εγγύηση ότι το 2025 θα υπήρχε χώρος για έναν δημοκρατικό σοσιαλιστή υποψήφιο δήμαρχο — ούτε ότι θα υπήρχε ο κατάλληλος άνθρωπος για να τον εκμεταλλευτεί.

Κι ακριβώς επειδή τίποτα απ' αυτά δεν ήταν δεδομένο, η προεργασία που έκανε η Αριστερά ώστε να είναι έτοιμη τη στιγμή της ευκαιρίας αποδείχτηκε καθοριστική. Ένα μεγάλο μέρος αυτής της δουλειάς το έκανε το παράρτημα των Δημοκρατικών Σοσιαλιστών της Νέας Υόρκης (NYC-DSA), που εδώ και δέκα χρόνια εκλέγει ανθρώπους σαν τον Μαμντάνι σε δημοτικά και πολιτειακά αξιώματα. Μαζί με το παράρτημα της Μίντ-Χάντσον, κατάφεραν να εκλέξουν [εννέα πολιτειακούς βουλευτές](#) και [δύο δημοτικούς συμβούλους](#) — όλους ταγμένους στο πλευρό των εργαζομένων. Η διεκδίκηση της Δημαρχίας δεν ήταν ποτέ στο σχέδιο πριν από οκτώ χρόνια, αλλά χωρίς αυτή τη μακρόχρονη, επίμονη δουλειά στη βάση, ούτε η οργανωτική ικανότητα ούτε η αξιοπιστία ούτε ο ίδιος ο υποψήφιος θα υπήρχαν σήμερα.

Αυτή η οργανωτική κουλτούρα καθόρισε και τον τρόπο που δόθηκε η μάχη. Η NYC-DSA έχει αναπτύξει μια μοναδική πολιτική κουλτούρα γύρω από την έννοια του *field* — δηλαδή, της προσωπικής συμμετοχής χιλιάδων εθελοντών που χτυπούν πόρτες και μιλούν με τον κόσμο. Για τη

DSA, αυτό δεν είναι απλώς ένα εκλογικό κόλπο για να μαζέψεις ψήφους· είναι μια μορφή συλλογικής δράσης, ένας τρόπος να μετατραπούν οι απλοί άνθρωποι σε ενεργά μέλη ενός κοινού εγχειρήματος. Ο Μαμντάνι το κατάλαβε αυτό — και δεν είναι τυχαίο ότι τη γιγαντιαία εκστρατεία πόρτα-πόρτα των 90.000 εθελοντών την καθοδήγησε η έμπειρη αγωνίστρια Τάσα Βαν Όκεν. Η καμπάνια του δεν ξεκίνησε από το μηδέν· πάτησε πάνω σε χρόνια εμπειρίας, επιτυχιών και αποτυχιών του ίδιου του κινήματος.

Αυτή η λογική της μαζικής συμμετοχής εξηγεί κάτι που πολλοί σχολιαστές δυσκολεύονται να δουν: τη βαθιά δύναμη που απέκτησε η καμπάνια του Μαμντάνι. Σήμερα, ίσως περισσότερο από ποτέ, υπάρχει ένα τεράστιο χάσμα ανάμεσα στη διάθεση των ανθρώπων να αλλάξουν τον κόσμο και στις πραγματικές ευκαιρίες που τους δίνονται να το κάνουν. Μέσα σε αυτό το κλίμα, η εκστρατεία του Μαμντάνι κατάφερε να δώσει στους ανθρώπους όχι απλώς ελπίδα, αλλά και τη δυνατότητα να δρουν συλλογικά, να γνωρίζονται, να οργανώνονται. Κι αυτό, σε μια εποχή γενικευμένης απάθειας, μοιάζει σχεδόν επαναστατικό.

Ασφαλώς, η καμπάνια του μπορεί να είχε αποτύχει αν είχε απέναντί της ισχυρότερους αντιπάλους. Πολλοί λένε πως στάθηκε «τυχερός» — τυχερός που ο Άνταμς ήταν βουτηγμένος στη διαφθορά, και τυχερός που ο Άντριου Κουόμο, ο παλιός κυβερνήτης, ήταν ένα πολιτικό φάντασμα χωρίς καμία γοητεία, φορτωμένος με σκάνδαλα σεξουαλικής παρενόχλησης και με πολιτικές που ευθύνονται για τη σημερινή κατάσταση της Νέας Υόρκης.

Ίσως να 'χουν δίκιο, εν μέρει. Αν οι δισεκατομμυριούχοι δωρητές που στήριξαν πρώτα τον Άνταμς και μετά τον Κουόμο είχαν βρει καλύτερο «εκπρόσωπο», η έκβαση ίσως να ήταν διαφορετική. Αλλά αυτό δεν είναι απλώς θέμα τύχης. Υπάρχουν δομικοί λόγοι που οι «κεντριστές» υποψήφιοι είναι τόσο κακοί — και αυτοί οι λόγοι φάνηκαν καθαρά και στις περσινές προεδρικές εκλογές.

Ένα Δημοκρατικό Κόμμα αποκομμένο από οποιαδήποτε κοινωνική βάση και χωρίς εσωτερική δημοκρατία καταλήγει να ελέγχεται από όποιον μαζεύει τα περισσότερα λεφτά. Δεν είναι τυχαίο που αυτοί οι άνθρωποι είναι συχνά διεφθαρμένοι, εκτός πραγματικότητας και πολιτικά ανεπαρκείς· ούτε είναι τυχαίο ότι όταν οι ίδιοι βλέπουν πως έρχεται καταστροφή (όπως με τον Μπάιντεν το 2024 ή τον Κουόμο φέτος μετά τις προκριματικές) δεν μπορούν καν να την αποτρέψουν. Η αποτυχία αυτή είναι δομική, ενσωματωμένη στο ίδιο το σύστημα που γεννά πολιτικούς σαν τον Άνταμς και τον Κουόμο.

Πιο εντυπωσιακό ήταν, πάντως, το πώς ο Μαμντάνι κυριάρχησε και μέσα στο «προοδευτικό» στρατόπεδο. Κάποιοι θα πουν πως ήταν απλώς πιο χαρισματικός — και σίγουρα ήταν. Αλλά υπάρχει κάτι βαθύτερο. Ακόμα και πολλοί προοδευτικοί πολιτικοί σκέφτονται με έναν μηχανικό τρόπο, τοποθετώντας τους ψηφοφόρους σε έναν φανταστικό άξονα από «Αριστερά προς Δεξιά»: αν οι ψηφοφόροι πάνε δεξιότερα, πάμε κι εμείς. Αυτή η λογική οδηγεί σε μια ατέρμονη διολίσθηση προς το Κέντρο, και σε πολιτικούς που φοβούνται να προτείνουν κάτι ριζοσπαστικό, ακόμη κι όταν ο κόσμος διψά για αλλαγή.

Οι ψηφοφόροι όμως δεν κουράστηκαν από την «υπερβολική πρόοδο» του Μπάιντεν — κουράστηκαν

από ένα σύστημα που δεν λειτουργεί. Δεν μπορούν να πληρώσουν το νοίκι τους, βλέπουν τους φασίστες να ανεβαίνουν, και ζητούν κάτι ριζικά νέο. Ο Μαμντάνι το πρόσφερε.

Η στάση του στο ζήτημα της Παλαιστίνης είναι χαρακτηριστική. Στην αρχή θεωρήθηκε το μεγαλύτερό του «μειονέκτημα» — πιο επικίνδυνο κι από την ανοιχτή του ταυτότητα ως δημοκρατικού σοσιαλιστή. Τελικά αποδείχθηκε το αντίθετο: ένα ισχυρό πλεονέκτημα. Χιλιάδες ψηφοφόροι —ιδίως νέοι και μουσουλμάνοι— είχαν αηδιάσει με την υποκρισία των Δημοκρατικών που προσπαθούσαν να δικαιολογήσουν τη γενοκτονία στη Γάζα. Η αδιαπραγμάτευτη στάση του Μαμντάνι, η επιμονή του στην [ισότητα των Παλαιστινίων](#), έγινε σύμβολο θάρρους και ειλικρίνειας — όχι μόνο στο Παλαιστινιακό, αλλά σε όλα. Ο κόσμος μπορεί να μην είχε ξεκάθαρη άποψη για τη λύση των «δύο κρατών», αλλά είχε βαρεθεί τα ψέματα.

Τι ακολουθεί τώρα; Η εκλογή του Μαμντάνι είναι μια νίκη που πριν λίγα χρόνια φάνταζε αδιανόητη για τη σοσιαλιστική αριστερά της Νέας Υόρκης. Όμως, όπως πολλοί επισημαίνουν, είναι μόνο η αρχή. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια θα κρίνουν πολλά: αν η πόλη μπορέσει να δώσει λύσεις στην κρίση της στέγης και της φροντίδας των παιδιών· και, πάνω απ' όλα, αν μπορέσει να προστατεύσει τους εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες της από την εκστρατεία εθνοκάθαρσης που υπόσχεται ο Τραμπ.

Τίποτα δεν είναι βέβαιο. Όμως η διοίκηση Μαμντάνι προσφέρει στους Νεοϋορκέζους τη δυνατότητα να περάσουν στην αντεπίθεση — και σε όλους τους σοσιαλιστές της χώρας, ένα πολύτιμο παράδειγμα για το πώς χτίζεται στην πράξη η δύναμη που μπορεί να νικήσει.

Μετάφραση του Άγγελου Κωσταμπάρη από το [Jacobin.com](https://jacobin.com)